

Nr 488.

Av herr **Holmgren**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 69, angående pension åt föreståndaren och överläraren vid tekniska skolan i Stockholm, rektorn Th. Thorén.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 69 till årets riksdag föreslås en årlig pension å 5,832 kronor åt rektorn vid tekniska skolan i Stockholm, arkitekten Thor Thorén.

Av vissa i nämnda proposition refererade uttalanden framgår, att skolans styrelse begärt och kungl. skolöverstyrelsen tillstyrkt en årlig pension på 6,000 kronor. Enligt vad jag förnummit, hade skolans styrelse vid bestämmandet av beloppet 6,000 kronor räknat med att därpå liksom på de vid skolan utgående lönerna skulle utgå dyrtidstillägg enligt de grunder, som gälla för oreglerade verk. Härigenom skulle pensionsbeloppet i verkligheten utgått med omkring 7,500 kronor eller ungefär samma belopp som författningsmässigt utgår som pension till rektorer vid andra statens tekniska skolor på samma stadium, exempelvis tekniska fackskolor och gymnasier. Av de fem skolor, som tillsammans bilda tekniska skolan i Stockholm, är byggnadsyrkesskolan och maskinyrkesskolan var för sig av lika stor omfattning som en vanlig teknisk fackskola, och den högre konstindustriella skolan är på sitt område en motsvarighet till andra statens fackskolor.

Vid sistnämnda slag av skolor och vid tekniska gymnasier är rektors pensionsunderlag detsamma som vid högre allmänna läroverk eller 5,600 kronor, vartill komma förhöjningar på sammanlagt 1,072 kronor eller tillsammans 6,672 kronor, samt slutligen dyrtidstillägg så att nämnda rektorers pension för närvarande torde utgå med omkring 7,200 kronor om året. Den av Kungl. Maj:t och statskontoret för rektor Thorén föreslagna pensionen skulle, dyrtidstillägg inräknat, knappast komma att uppgå till 6,400 kronor årligen.

Då riksdagen år 1918 fattade beslut rörande omorganisation av bland annat den tekniska undervisningen på ifrågavarande stadium, uttalade sig riksdagen i princip för att ovannämnda skolor inom tekniska skolan i Stockholm med det snaraste borde omorganiseras i överensstämmelse med 1918 års reform av det praktiska skolväsendet i riket. Rektor Thoréns avlöning torde före år 1918 hava överstigit vad som då utgick till rektorer vid de sedermera omorganiserade skolorna. Att något förslag i anslutning till nämnda principuttalande av år 1918 aldrig kunnat föreläggas riksdagen är en omständighet, på vilken rektor Thorén icke kunnat inverka.

Med hänsyn till vad ovan anförts och till att det arbete och det ansvar, som åvilar rektor vid tekniska skolan i Stockholm, i varje fall icke är mindre än det, som åvilar rektorer vid övriga statens skolor av motsvarande slag men av

vida mindre omfång, finner jag det icke billigt, att rektor Thoréns pension efter en osedvanligt lång och hedrande tjänstetid bestämmes till lägre belopp än vid sådana skolor. Den omständigheten, att rektor Thorén till följd av den uteblivna omorganisationen dels fått på sin lott ett vida tyngre arbete och ansvar, dels åtnjutit lägre lön, än fallet skulle varit efter en omorganisation, synes därför icke böra tagas till intäkt för att därtill även hans pension skall bliva lägre. Till följd av den uteblivna omorganisationen har rektor Thorén ej blivit debiterad pensionsavgifter, men hans lön har dock varit vida mindre än vad den skulle varit sedan pensionsavgifter frändragits efter en omorganisation.

I detta sammanhang må framhållas en missuppfattning, som framträder i vissa i propositionen refererade uttalanden, i vilka tekniska skolan i Stockholm betecknas än som en »icke statlig undervisningsanstalt», än som en »statsunderstödd institution» och än som »en statsunderstödd *enskild*¹ institution». Det verkliga sakförhållandet är, att skolan år 1859 övertogs av staten och att år 1867 det tidigare kommunala bidraget upphörde i samband med att Stockholms stad bidrog till skolans byggnad med det kapitaliserade beloppet, 160,000 kronor, av det tidigare lämnade hyresbidraget på 8,000 kronor om året. Skolan har därför varit en statens anstalt i ännu högre grad än andra tekniska skolor i riket, i det att staten jämväl både tillhandahållit och underhållit skolans lokaler.

Att staten i samband med vissa utvidgningar av skolan sedermera förmått Stockholms stad att från och med år 1891 åter lämna bidrag till upprätthållande av vissa grenar av skolans verksamhet, ändrar intet i det faktum, att skolan är en statens institution. Av en nyligen framlagd utredning, verkställd inom Stockholms kommunalförvaltning, framgår vidare, att dessa kommunala bidrag efter de senare beviljade höjningarna uppgå till ungefär det belopp, som kan anses erforderligt för att täcka de kostnader för undervisningslokaler åt vissa skolavdelningar, som i andra samhällen bestridas av vederbörande kommun.

Härav framgår, att det i föreliggande fall är fråga om pension till ledaren av en statens läroanstalt, och att denne person har ett antal tjänsteår, som vida överstiger vad som eljest erfordras för full pension. Vid utmätande av pensionsbelopp torde hänsyn även böra tagas till rektor Thoréns höga ålder, då ett åtagande gentemot honom försäkringstekniskt sett har vida ringare ekonomisk konsekvens än då det gäller personer, som äro 7—12 år yngre.

På grund av vad ovan anförts får jag därför hemställa,

att riksdagen måtte, utöver den i proposition nr 69 föreslagna pensionen på 5,832 kronor, tillerkänna rektor Thor Thorén en pensionsförhöjning till sådant belopp, att hans sammanlagda pension jämte dyrtidstillägg kommer att uppgå till samma summa som författningsmässigt tillkommer rektorer med

¹ Kursiverat av motionären.

samma tjänstetid vid statens tekniska fackskolor och tekniska gymnasier.

Stockholm den 13 februari 1935.

Bj. Holmgren.
